

عنوان: پژوهشی مبتنی بر تبلیغ تازه مرکز چاپ و نشر سازمان نشر تبلیغی و اجتماعی اسلامی ۱۳۴۱/۱۰/۲۳
در تبلیغ» به تألیف محمدثقی رهبر است این کتاب در پنج هزار نسخه، و چهار صدونود و چهار صفحه، به بها، دوهزار و دوست ریال، چاپ و منتشر شده است.

کتاب، شامل ده بخش و هفتاد مطلب مجزا می‌باشد این ده بخش عبارتند از: تاریخه تبلیغ - سیر تاریخی تبلیغ در اسلام - تبلیغات در دوره معاصر - کلیات تبلیغ - ماهیت و چستی تبلیغ - عناصر تبلیغ - خط مشی یا استراتژی تبلیغات - خط مشی یا استراتژی تبلیغ در اسلام - ابزار تبلیغ - ابزار تبلیغ در اسلام.
در پیشگفتار کتاب، با اشاره به جایگاه تبلیغ در مکتب جهان‌شمول اسلام، و استفاده استخبار جهانی از مسئله تبلیغ به وجهی گسترده، آمده است: «امروز که برای مسائلِ نه چندان قابل اهمیت، در دانشگاهها و محافل علمی، رشته‌های تخصصی و علمی دایر گردیده و ابعاد مباحث آن مسائل به صورت گسترده مورد مطالعه واقع شده است، چگونه می‌توان از جایگاه تبلیغ در علوم و فنون، غفلت ورزید و دانشگاهها و حوزها را به سوی یافتن تخصص در امر تبلیغ و کسب معلومات و شرائظ لازم، توجیه نکرد. حال آنکه عالم به زمان بودن که در روایات عنوان شده، یکی از مصادیق بارزش شناخت مقتضیات زمان، خصوصیات مردم، محیط تبلیغ، جریانهای فکری، مکتبها، دوستان و دشمنان دین و شیوه و ابزار عرضه فرهنگ اسلام، همگام با روند تکاملی تفکر و بینش انسان است.»

در قسمت دیگری از پیشگفتار، چند نمونه آماری فعالیت‌های تبلیغی سرکرده مستکبران، آمریکایی جهانخوار ارائه گردیده است:

«به طور مثال، آژانس ارتباطات بین‌المللی آمریکا که با سازمان سیا همکاری دارد و مرکز گسترش ایدئولوژی غرب در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین است، سالانه چهارصد میلیون دلار بودجه دارد و دوازده مجله به بیست و دو زبان منتشر می‌کند و هر ساله نهصد فیلم تولید می‌کند و برنامه‌های تلویزیونی آن در

• یکی از مصادیق بارز عالم به زمان بودن، شناخت مقتضیات زمان، خصوصیات مردم، محیط تبلیغ، جریانهای فکری، مکتبها، دوستان و دشمنان دین و شیوه و ابزار عرضه فرهنگ اسلام، همگام با روند تکاملی تفکر و بینش انسان است.

صد کشور جهان به نمایش گذاشته می‌شود و پنج میلیون نسخه کتاب تبلیغاتی به بیست و پنج زبان در کشورهای در حال توسعه و رشد، نشر و توزیع می‌کند. رادیو صدای آمریکا بیش از پنج هزار ایستگاه در اقصی نقاط جهان، برنامه‌ها و پیام‌های آن را به سی و هشت زبان پخش می‌کند و صد و پانزده دستگاه تقویت کننده دارد، و اخیراً برنامه‌های فارسی آن شش برابر شده و به طور شبانه روزی برنامه عربی اجرا می‌کند. سازمان جاسوسی سیا

• مسیونرهای مسیحی در هر محیط و شرائطی قرار گیرند، خود را با آن منطق ساخته و زمینه‌ای برای تبلیغات فراهم می‌کنند .

تاکنون دوهزار کتاب در تیراژ وسیع منتشر کرده است.

قابل ذکر است که سهام عمدهٔ چهار بنگاه خبر پراکنی معروف در سطح جهان که عبارتند از: فرانس پرس، یونایتد پرس، آسوشیتدپرس و رویتر، متعلق به صهیونیستها و در خدمت اهداف آنان قرار دارد. این خبرگزاریها، تهیه و توزیع مواد اولیهٔ تبلیغات یعنی خبر را برعهده دارند و هرروز دهها میلیون کلمه

یک کتاب در یک مقاله

به سراسر جهان مخابره می‌کنند، و به همین قیاس، دیگر بنگاه‌های تبلیغی و خبری، امپریالیستی، صهیونیستی و مارکستی و تشریری، در حال فعالیت هستند.

در چنین شرایطی، ضرورت بهره‌گیری صحیح از تکنیک پیشرفتهٔ تبلیغ و سایر امکانات در جهت اهداف الهی و انسانی، بیش از پیش احساس می‌گردد و ضرورت دگرگونی در شیوه‌ها و روشها و ابزارها که اصلی پذیرفته شده در تبلیغات می‌باشد،

چیزی است که در تبلیغ اسلامی نمی‌توان از آن چشم پوشید. در این حال، مسئولیت تبلیغاتی ما حساس و سنگین است و اکتفا کردن به شیوه‌ها و روشهای معمول و سنتی، نه تنها برای جهان خارج بدون جاذبه و تأثیر است، بلکه برای نسل جدید داخل نیز به طور قطع، کافی و قانع‌کننده نیست و ساده‌اندیشی است اگر

مربوط به تبلیغ به شیوه و متد علمی روز را قبل از دیگران به دانشگاهها و دانشکده‌های اسلامی آورده‌اند. گرچه **انتقادیان** یا فن تبلیغ، نخست با همان ساختار خاص غربی و تحت عنوان اعلام و دغایه، اطلاع‌رسانی و نشر معلومات و یا در قالب دانش ارتباطات بود و مواد درسی چون روزنامه‌نگاری و تبلیغ، رادیو، تلویزیون، سینما و… موضوعات مربوط به تبلیغات را دربر می‌گرفت.

اما تدریجاً مطالعات از این فرائز رفته و مؤسسات و

• آژانس ارتباطات بین‌المللی آمریکا که با سازمان سیا همکاری دارد و مرکز گسترش ایدئولوژی غرب در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین است، سالانه چهارصد میلیون دلار بودجه دارد.

اسلامی و رشته‌های انسانی، سیاسی و اقتصادی و… تدریس می‌گردید…

سخن از این نیست که این دانشگاهها، دانشکده‌ها، موسسات و مدارس با چه اهداف و مقاصدی فعالیت دارند و آیا هدف واقعی آنها رساندن پیام بی‌پیرایهٔ اسلام به گوش مردم جهان و اعلای کلمهٔ الله و وحدت مسلمین است، و یا حداقل در پاره‌ای موارد، اغراض دیگری ورای این حرکتهاوجوددارد.

پژوهشی در تبلیغ

• هم‌اکنون ۱۶۰ ایستگاه رادیوئی در آفریقا وجود دارد که به تبلیغ مسیحیت می‌پردازد

هر چه هست این حرکت گسترده در ثنوری و عمل و تحقیق و تدریس و تالیف و نشر، حکایت از اهتمام به مسئله تبلیغ و ضرورت آموزش آن براساس اصول علمی و عملی دارد. همین طور گروه‌های تبلیغی که به صورت تشکیلاتی وجود دارند از قبیل «کمیته‌الدعاه» وابسته به خوان المسلمین، «جماعت تبلیغی» وابسته به وهابیت… که این نیز اهمیت مطلب را مورد تأکید قرار می‌دهد.»

در ادامهٔ این مطالب در کتاب، مقوله‌ای را تحت عنوان «نارسانی تبلیغی ما» مشاهده می‌کنیم:

□ **نارسانی تبلیغاتی ما**

«با توجه به روندی که تبلیغ در جهان دارد و نقشی که تبلیغات جهانی با اهداف استخباری ایفا می‌کنند و نیز پروپا گاند وسیع تشریری و کلیسا در افکار مختلف جهان با استفاده از فنون پیشرفته و تکنیک‌های عصر و همچنین فعالیت‌های پاره‌ای گروه‌هایی به نام اسلامی، نظیر وهابی‌گری، که مسخ‌کننده چهره اصیل اسلامند» و نیز تلاش‌های تبلیغی احزاب و گروه‌های منحرف و ضاله که با تحركات وسیعی می‌کوشند افکار سخیف و عقائد منحرف خویش را به انسان‌های ناآگاه تزریق نمایند، مسئولیت خطیر ما در این مسئله مهم اسلامی ملموس می‌گردد.

با اینکه بنیادهای فرهنگی و زمینهای مادی و معنوی تبلیغی و پشتوانه مردمی ما نه تنها در داخل مرزها، بلکه در میان توده‌های انسانی در سراسر جهان بیش از هر مکتب و مذهب و تفکری است، اما متأسفانه به دلیل نداشتن تژو برنامه حساب شده و تشکیلات فعال تبلیغی کافی و متکی به اصول علمی و عدم استفاده از امکانات مادی و معنوی، در تبلیغات از همه فرق و مذاهب عقب مانده‌ایم و به مورد است که به این شعر دبیل خزاعی که در مظلومیت اهللبیت و غربت مکتب آنان سروده است، تمثل جوئیم:

مدارس آیات حلت من تلاوه

و منزل وحی مقفر العرصات

با این تفاوت که غربت و مظلومیت اهللبیت، به ویژه در عصر اموی و عباسی به شرایط زمان و سلطه حکام و اختناق محیط باز می‌گشت و با این همه آن طلایهداران هدایت و پیروان فداکارشان توانستند، پیام رسالت ناب محمدی را که در ولایت تبلور داشت، به نسلهای دیگر منتقل کنند.

اما این نار غربت و مظلومیت بدانگونه نیست. بلکه قطع نظر از توطئ‌های سیاسی و فرهنگی استکباری، به قصور، تساهل، تسامح و بی‌توجهی مسلمین باز می‌گردد چرا که شرایط زمان را نشناخته و یا توجه ننموده و تبلیغات را تنها در شیوه‌های سنتی و در چارچوبه محدوده گروه‌های کوچک،زندانی کرده‌اند و از هنر و فن و دانش و تکنیک و ابزار و سیاستهای تبلیغی روز غافل‌اند و این در حالی است که دشمنان اسلام، کارآیی مکتب و انقلاب اسلامی را بهتر از ما به تحلیل و ارزیابی نهاده و به طور آشکار از نفوذ طبیعی آن در دیگر نسلها ابراز نگرانی می‌کنند.»

در خاتمه بخش سوم کتاب می‌خوانیم: «رسالت تاریخی امت، به ویژه طلایهداران کنونی انقلاب ایجاب می‌کند، هرگونه امکانات مادی و معنوی را برای سربا نگهداشتن رایت بلندی که امام راحل(ره) برافراشت به کار گیرند و خود را به تنگنظریها، جزئی نگریها و مصلحت‌ اندیشیها محدود نکنند که در این عصر و برای رهبران فکری این نسل، نس خود آزمائش الهی است.»
بخش هفتم کتاب «خط مشی یا استراتژی تبلیغات»، اختصاص دارد به مباحثی با عنوان: بعد استراتژیکی تبلیغ - سیاست تبلیغاتی کشورهای بزرگ - مسیحیت و تبلیغ - استراتژی یهود در تبلیغ - امپریالیسم و استراتژی تبلیغ - استراتژی مارکسیسم در تبلیغات.

همراه با خوانندگان عزیز، فراهایی از محث «مسیحیت و تبلیغ» را مرور می‌کنیم:

« کارنامه سیاه مسیحیت قرون وسطی و ضدیت با علم و آزادی اندیشه و تحمیل منطق مردود کلیسا و مسئله تثلیث و خرافعها، در حقیقت یک عامل مهم ضد تبلیغ بود که روشنفکران و دانشمندان و نوگرایان غرب را به مخالفت با مسیحیت واداشت و عقده‌های فراموش‌نشده‌ی موجب گردید، روح الحاد و پرخاش علیه دین سالان دراز در نسلهای بعدی جایگزین معتقدات کلیسایی شود.

دیکتاتوری بدران روحانی در این صحنه شکست خورد و قرن‌ها مسیحیت به انزوا گرائید، از آن به بعد تاکنکها عوض شد و تجارب گذشته سبب گردید تبلیغات کلیسایی از طریق آموزش و پرورش، نشریات، خدمات بهداشتی و درمانی و پرستاری با چهره مهرآمیز صورت پذیرد. گرچه دنیاگرایی و سیاستهای پاپ همیشه در خدمت استکبار و رژیم‌های سلطه‌گر و تجاوزات آمریکا و اسرائیل، ترسیم‌گر سیاست تضاد میان فول و غسل بوده، اما در هر حال بمصداق «حلطواعملا صالحا و احرسیا» (سوره توبه، آیه ۱۰۲) آنها از تشکیلات تشریری

معیونی ساختند که زیر پوشش آنچه خدمات انسانی نامیده شده است، اهداف توسعه طلبانه و غارتگرانه استکبار را تأیید و پشتیبانی کنند.

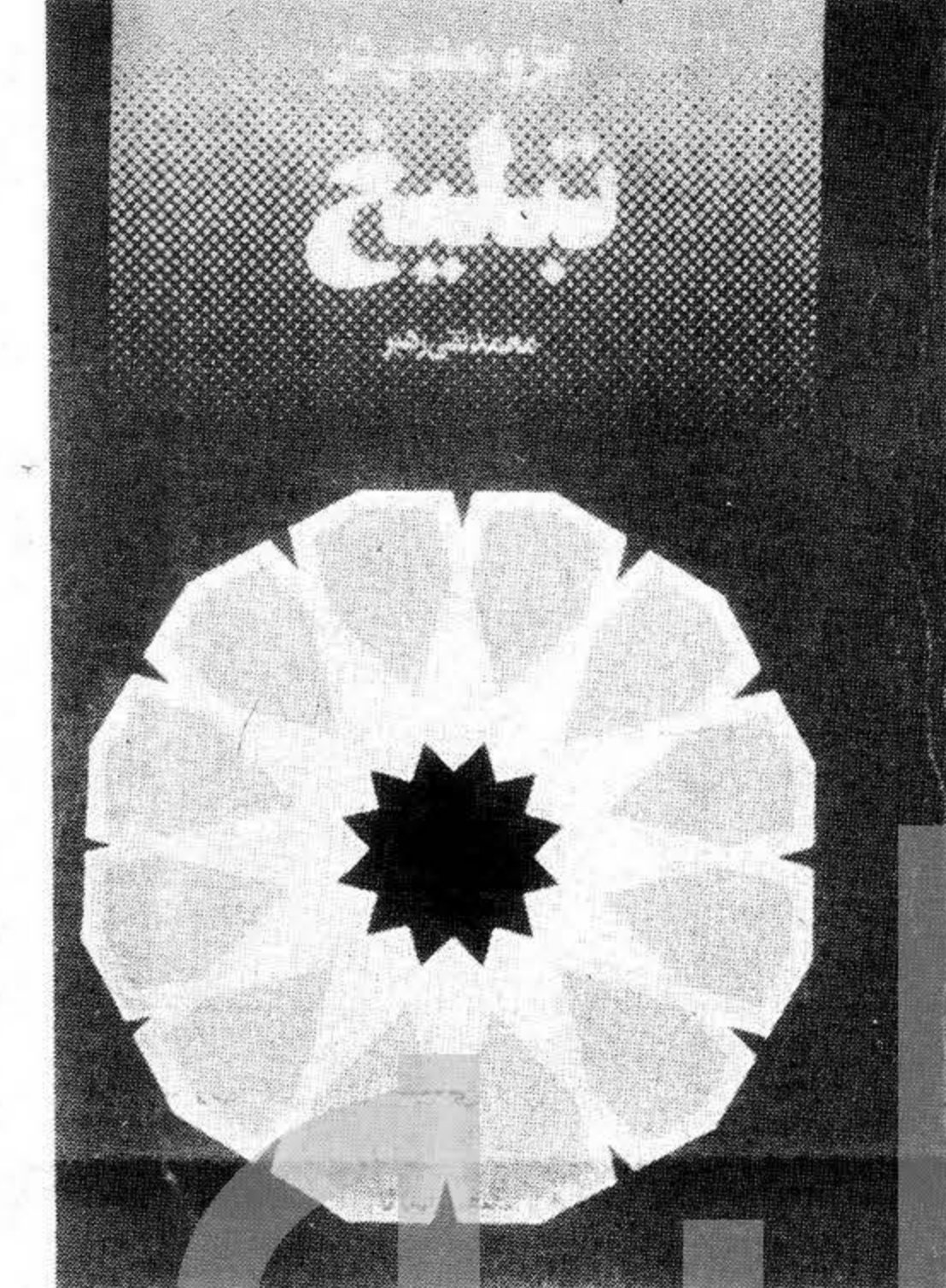
در این راستا امروزه تشکیلات تشریری، وسیع‌ترین منطقهٔ تبلیغاتی را زیر پوشش گرفته و به زبانهای مختلف نشریات گوناگون در تیراژهای میلیونی در سطح جهان به خانها و مدرسه‌ها و کارخانه‌ها و… پیام می‌فرستد و بودجه‌های کلانی را که مبداء آن ناپیداست برای این منظور اختصاص داده است و همچنین از طریق رسانه‌ها و رادیوها و ابزارهای تبلیغی دیگر صدای انجیل‌گدائی را در سراسر جهان پختی می‌کند.

و البته بر اساس همان استراتژی باد شده است که به اصل مشروعیت ابزار هم پایبند نیست.

هر عنوان و سوزهای می‌تواند ابزار پیشبرد اهداف سازمان مسیونری باشد. مسیونرهای مسیحی در هر محیط و شرائطی قرارگیرند خود را با آن منطق ساخته و زمینه‌ای برای تبلیغات فراهم می‌کنند. در سالهای اخیر مسیحیت با مارکسیسم هم پیوندی برقرار کرده و «الهیات رهائی بخش» را بعنوان مسیحیت انقلابی مطرح ساخته و چنین وانمود کرده که آنچه عیسی بن مریم می‌خواست همانست که امروز مارکسیسم می‌خواهد و در این زمینه کتابی نگارش یافته بنام «مارکسیسم قلب مسیحیت» که «مارکسیسم اسلامی» گروهک‌ها را تداعی می‌کند و شاید اینها تر خود را از «مشرین مارکسیست» گرفته باشند.

این فرصت طلبی مبلغان مسیحی نمونه‌های بسیاری دارد از جمله اینکه چند سال پیش جراند نوشتند، در کشور سوئد اسقف مسیحی نمی‌توانست مریدانی را به کلیسا جذب کند و از خلوت بودن کلیسا رنج می‌برد، عاقبت چاره‌ای اندیشید و آن اینکه، از دو زن هنرپیشه دعوت کرد به کلیسا بیایند و مراسم مذهبی را با بدن عربان اجرا کنند که بدنبال این طرح ابتکاری، کلیسا مملو از جمعیت شد.

به هر حال ترفندهای و تاکتیک‌های مسیونرها و مشربین مسیحی محدوده خاصی ندارد. اما آنچه بیش از هر چیز به تجربه

و آزمائش نهاده شده و در سراسر جهان بدان توسل می‌جویند خدمات فرهنگی و درمانی و نشان دادن چهره محبت و انسان دوستی است. در این راستا تاسیس مدارس مسیونری و موسسات فرهنگی و نشریه و کتاب و کمک‌های درمانی و بهداشتی و تاسیس بیمارستانها و اردوگاهها، بخصوص برای مردم محروم و بی فرهنگ است. از این رو فعالیت مسیونری در آفریقا بیش از جاهای دیگر جلب نظر می‌کند. برای مثال طبق گزارشات مستند «هم اکنون در آفریقا ۱۴،۱۴۹ مسیونر (مبلغ) مسیحی به فعالیت تبلیغی اشتغال دارند و ۱۶۶۷۱ مدرسه عالی و ۵۰۰ مدرسه لاهوتی (مذهبی) و ۶۰۰ بیمارستان و ۱۲۰ اردوگاه آوارگان و ۵۱۱ درمانگاه بمنظور ترویج مسیحیت فعالیت دارند.

«عامل اصلی هجوم کاروانهای تبلیغی مسیحی به قاره آفریقا فقر و بیماری است که مسیونرهای خارجی را به این سرزمین کشانیده و تاسف آنکه اکثر ایتمام و آوارگان از مردم مسلمانند. هم اکنون ۱۶۰ ایستگاه رادیوئی در آفریقا وجود دارد که به تبلیغ مسیحیت می‌پردازد.

۵ میلیون مسلمان آفریقائی علوم خود را از مدارس مسیونری فرا می‌گیرند و ۹۸ سازمان وابسته به کلیسا سعی می‌کنند از طرق گوناگون عقائد جوانان تحصیل کرده آفریقائی را به سمت مسیحیت متوجه کنند.»

«نشریه بین‌المللی بزوهش مسیحیت آماری در باره دستاوردهای ترویج مسیحیت در سال ۱۹۸۶ میلادی منتشر ساخت که بر اساس این ارقام مبلغین مسیحی از ۳۷۰۰ مرکز فرستاده می‌شوند و ۲،۵۴۰۰ مبلغ در کشورهای خارجی مشغول فعالیت‌اند که اکثر آنها از کشورهای غربی هستند و متجاوز ۳۵ میلیون در کشورهای خودشان مشغول تبلیغ هستند. تعداد ایستگاههای رادیوئی و تلویزیونی مربوط به تلغ مسیحیت قبلاً ۱۶۰ ایستگاه بوده که ۱۲۰ ایستگاه به آن اضافه شده است. تعداد مجلات و نشریات مسیحی به ۲۰۷۰۰ می‌رسد.

تنها یک مجله بنام جاب حقیقت از ناحیه مسیحیان در انگلستان به هفت زبان در بیست میلیون نسخه به طور رایگان در سراسر جهان منتشر می‌شود که هدف آن ترویج مسیحیت و عقائد کلیسایی است.

«در ادامه گزارش نشریه بین‌المللی بزوهش‌های مسیحیت راجع به اخلاص و سوء استفاده مالی مردان کلیسا می‌خوانیم:
آمار سال گذشته شامل موضوع جدیدی تحت عنوان «جنایت کلیسا» بود که طی آن از دزدی و احتلاس مقادیر زیادی از اموال کلیسا و کمک‌های ارسالی و ارزهای خارجی توسط مردان کلیسا یاد شده، بر اساس برآورد این نشریه سال ۱۹۸۵ مبالغ احتلاس شده ۶۵ میلیون دلار بوده که در سال گذشته به ۱۱۵ میلیون دلار افزایش یافته است.

این در حالیت که کمک‌های مردمی به بودجه کلیسا در یک بناب به ۱۳۹ میلیارد دلار رسیده است.

سوء استفاده‌های مالی و فساد اخلاقی کاردینالهای مسیحی هر چند یک نار در رسانه‌های جهانی انعکاس دارد.

از شیوه‌های دیرین و معمول مسیحیت در تبلیغات، بکارگیری نهبت و ناروا علیه اسلام است که از دیر باز بوسیله کشیشان و برخی مستشرقان اعمال گردیده تا بدینوسیله با ایجاد

شک و تردید در دل‌های ساده اندیش زمینه ترویج مسیحیت را فراهم سازند. از جمله تبلیغات ناروا متهم ساختن اسلام به استفاده از سلاح زور و شمشیر است. سستی و بی پایه‌گی این ادعا تا بدانجاست که نویسندگان و محققان مسیحی خود بصدد دفاع برآمده‌اند و در برابر تساهل مذهبی، آزادی و روشنگری اسلام زانورده و به عمل‌ان معرض مسیحی پاسخ داده‌اند. در اینجا ما بصدد آن نیسیم که به تفصیل در این بحث وارد شویم…»